

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ

Фізичне виховання учнів початкових класів є предметом особливої уваги як у теорії педагогіки, так і в методиці фізичного виховання. Це пов'язано з тим, що саме в молодшому шкільному віці формуються основні фізичні якості людини. Цей вік також цікавий тим, що в цьому віці досить велика потреба дітей у рухах на основі якої можна активізувати в учнів прагнення до фізичного самовдосконалення.

Аналіз літератури з даної проблеми дозволяють зробити такий висновок: спроможність системи освіти забезпечити належне фізичне вдосконалення молодого покоління, зберегти і примножити його здоров'я як найвищу цінність особистості. Тому в сучасних умовах удосконалення всієї загальноосвітньої системи освіти особливе місце займає проблема взаємодії родини і школи для відродження національного виховання загалом та фізичного виховання зокрема. Різні рівні її розв'язання знаходяться в активному науковому пошуку дослідників, про це свідчить наявність ємного фактичного матеріалу. Так дослідниками доведено, що: традиційна шкільна система фізичного виховання молодших школярів потребує вдосконалення; фізична культура ще не стала невід'ємною складовою загальної культури кожної родини; у молодших школярів недостатньо сформоване розуміння того, що про власне здоров'я необхідно піклуватися самому; фізичне вдосконалення і самовдосконалення ще не стало постійною потребою школярів.

В процесі аналізу наукової літератури (В.Г.Ареф'єв, В.К. Бальсевич, М.Д. Зубалій, С.О. Сичов, М.О. Солопчук, А.Л. Турчак, П.І. Щербак та ін.) здійснення експериментального дослідження були визначені педагогічні умови фізичного виховання учнів початкових класів в процесі позакласної роботи. До них відносяться: застосування особистісно зорієнтованого фізичного виховання молодших школярів в процесі позакласної роботи; мотиваційне забезпечення фізкультурної діяльності учнів початкових класів в процесі позакласної роботи; урахування вікових, індивідуальних та статевих особливостей у процесі позакласної роботи; орієнтація процесу позакласної роботи з фізичного виховання учнів початкових класів на формування в них здорового способу життя; підвищення педагогічної майстерності учителів, вихователів подовженого дня для успішного вирішення завдань прилучення учнів початкових класів до цінностей фізичної культури.

Дотримання педагогічних умов особистісно зорієнтованого підходу до фізичного виховання передбачає посилення уваги до школярів як до особистостей з урахуванням їхніх можливостей і потреб. Лише через ієрархію цього ціннісного підходу, спрямованого на виховання особистості учня, розвиток його культури, освіти, здоров'я, загальної підготовленості можливо реалізувати прилучення молодших школярів до цінностей фізичної культури.

Важливою педагогічною умовою фізичного виховання учнів початкових класів є мотиваційне забезпечення діяльності особистості. Мотивація, за висловом С.Л.Рубінштейна, – це детермінація діяльності “з середини” [393, с. 118]. Коли говорять про мотивацію, то розуміють потреби та установки, інтереси

і прагнення особистості. Іншими словами, акцент робиться не на тому, як учні діють, а не тому, що спонукає їх до дії, заради чого вони здійснюють свої вчинки.

Основними завданнями педагогічних умов фізичного виховання учнів початкових класів у позакласній роботі є створення позитивної мотивації до занять фізичною культурою. При цьому велика увага буде приділятися створенню позитивного емоційного клімату на заняттях фізичною культурою, розвитку інтересу до фізичної культури, формуванню мотивів і навичок самостійно займатися фізичними вправами. Найважливішою педагогічною умовою фізичного виховання учнів початкових класів у позакласній роботі є формування в них прагнення до здорового способу життя.

Здоровий спосіб життя школярів це дії, звички, певні обмеження, пов'язані з оптимальною якістю життя, котра охоплює соціальні, розумові, духовні, фізичні компоненти, та, відповідно, із зниженням ризику захворювань. Для нашого дослідження здоровий спосіб життя школярів початкових класів передбачає таку організацію позакласної роботи з фізичного виховання, що забезпечує їм виконання біосоціальних функцій, фізичного і психічного здоров'я, активне довголіття, гармонійний розвиток особистості в усіх вікових періодах, організацію праці, відпочинку, творчого самовираження, задоволення культурних і фізіологічних потреб. Виходячи з зазначених передумов, ми передбачали, що структура здорового способу повинна включати різноманітні елементи, які стосуються усіх аспектів цінностей фізичної культури – фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я.

У експериментальних групах були визначені педагогічні умови формування в школярів прагнення до здорового способу життя в процесі позакласної роботи, а саме: дотримання правил особистої гігієни (раціональний добовий режим, загартування організму, догляд за тілом і порожниною рота, використання раціонального одягу і взуття); раціонально збалансоване харчування; оптимальний руховий режим (регулярна рухова активність середньої інтенсивності); відсутність шкідливих звичок (тютюнопаління, вживання алкогольних та психоактивних речовин тощо).

К. М. Павлицька

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ПОВАГИ ДО ДИТИНИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Філософське поняття “умови” трактується як категорія, яка виражає відношення предмета до оточуючих явищ, без яких він не може існувати. Умови утворюють те мікро та макро середовище, обставини, оточення, в якому явище, предмет чи події виникають, існують та розвиваються. Різноманітність існуючих педагогічних умов багато в чому пояснюється різноманітністю цілей та завдань, мінливими вимогами суспільства до системи освіти. Морально-етичне виховання студентів, зокрема виховання у них поваги до дитини, у навчально-виховному процесі педагогічного університету відзначається своєю складністю та залежить від багатьох чинників, його ефективність не може задовольнити якась одна педагогічна умова. Розглядаючи педагогічні умови виховання поваги до дитини у майбутніх учителів, слід підкреслити, що вони